

7. kafli – Hús og híbýli

Fasteignaauglýsing

Húsið er á góðum, rólegum stað í borginni. Þetta er einbýlishús og það er á einni hæð. Í húsinu eru þrjú stór svefnherbergi, baðherbergi, stofa, borðstofa, vinnuherbergi og sjónvarpsherbergi. Við húsið er bílskúr og stór og fallegur garður.

Húsið er 30 ára gamalt. Það er allt mjög vandað. Arinn er í stofunni. Eldhúsið er stórglæsilegt, öll tæki eru ný (eldavél, upppvottavél, ofn) og nýjar flísar á gólfinu. Í stofunni er gólfteppi en parket á gólfinu í öðrum herbergjum. Í baðherberginu er bæði sturta og baðker.

Verkefni 7.1

1. Hvað gerir fólk venjulega í herbergjunum? Tengdu á milli orðanna í A og B.

A. herbergi (nafnorð)

baðherbergi

barnaherbergi

borðstofa

eldhús

forstofa

stofa

svefnherbergi

vinnuherbergi

þvottahús

B. sagnorð og sagnasambönd

baðar sig

bakar kökur

borðar matinn

drekkur kaffi

dreymir

eldar matinn

fer úr skónum

háttar sig

hlustar á útvarpið

horfir á sjónvarpið

hvílir sig

klæðir sig

kemur inn

les

lærir heima

pissar

sefur

spjallar saman

svæfir barnið

vaknar

þvær sér

þvær upp

þvær þvott

2. Hvaða heimilistæki eru í herbergjunum? Tengdu á milli orðanna í A og B.

A. herbergi

baðherbergi
eldhús
stofa
þvottahús

B. heimilistæki

baðker
eldavél
ísskápur
klósett
ofn
sjónvarp
vaskur
þvottavél

3. Hvaða húsgögn eru venjulega í herbergjunum? Tengdu á milli orðanna í A og B.

A. herbergi

baðherbergi
barnaherbergi
borðstofa
stofa
svefnherbergi
vinnuherbergi

B. húsgögn

borðstofuborð
bókahilla
hægindastóll
fataskápur
kommóða
náttborð
rúm
skrifborð
sófaborð
sófi
vagga

4. Notið orðaforðann hér á undan og myndið nokkrar setningar eins og sýnt er í dæminu.

Nokkur lýsingarorð: *stór, fallegr, þægilegur, heitur, ljótur, tómur ...*

Sófinn i stofunni er mjúkur ... _____

---

5. Finnið nokkrar samsetningar af orðunum *skápur, hús, borð og lampi*. Stóra orðabókin um íslenska málnotkun hjálpar ykkur. Hún er á vefnum snara.is. Efnið í bókinni er einnig á vefnum *Íslenskt orðanet* (ordanet.arnastofnun.is).

---

6. Setjið saman eftirfarandi orð:

kaffí + kanna > kaffikanna

vín + flaska > _____

te + ketill > _____

blóm + pottur > _____

bók + hill a > _____

tönn + bursti > _____

gluggi + kista > _____

eldhús + klukka > _____

7. Takið eftirfarandi orð í sundur og gefið orðabókarmynd þeirra:

ruslapoki > rusl + poki

veggklukka > _____

pottablóm > _____

öskubakki > _____

baðker > _____

baðherbergi > _____

tannkrem > _____

stofugardína > _____

Forsetningarnar í og á

Forsetningarnar í og á stýra þágufalli þegar þær segja til um hvar eitthvað er.

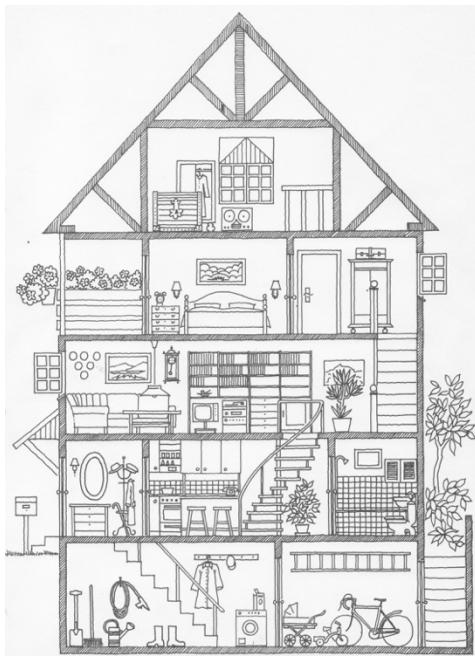
Í hvaða herbergi ...? í stofunni (kvk. þgf. með greini); stofan → stofunni

Á hvaða hæð ...? á annarri hæð (kvk. þgf.); önnur hæð → annarri hæð

Á hvaða götu ...? á Laugavegi (kk. þgf.); Laugavegur → Laugavegi

Hvar vinnur þú ...? í banka (kk. þgf.); banki → banka

Herbergin í húsinu

baðherbergi-ð

forstofa

kjallari

stofa

eldhús

gangur

svalir-nar

geymsla

háaloft

stigi

svefnherbergi-ð

þvottahús

Meginregla um kyn nafnorða:

-i, -ur > kk.

-a > kvk.

(samhljóð)- > hk.

Kyn nafnorða er gefið ef reglan gildir ekki, t.d.
herbergi-ð

Verkefni 7.2

1. Hvar eru herbergin í húsinu?

- a) Hvaða herbergi eru í kjallaranum? _____
- b) Hvaða herbergi eru á fyrstu hæð? _____
- c) Hvaða herbergi er á annarri hæð? _____
- d) Hvaða herbergi eru á þriðju hæð? _____
- e) Á hvaða hæð eru svalirnar? _____
- f) Á hvaða hæð er stofan? _____

2. Hvað gerir fólk í húsinu?

- a) Sefur fólk í eldhúsínu? *Nei, það sefur í svefnherberginu.*
- b) Borðar fólk ið í þvottahúsinu? _____
- c) Horfir fólk ið á sjónvarpið í stofunni? _____
- d) Þvær fólk ið sér í forstofunni? _____
- e) Pissar fólk ið í svefnherberginu? _____
- f) Eldar fólk ið matinn í geymslunni? _____
- g) Drekkur fólk ið kaffi í baðherberginu? _____

h) Eldar fólkis matinn í eldhúsinu? _____

Samtal

Dóra: Verður þú heima í kvöld?

Jón: Nei.

Dóra: En annað kvöld?

Jón: Já, ætli það ekki. Nei annars, ég þarf að hjálpa systur minni að flytja.

Dóra: Er systir þín að flytja að heiman?

Jón: Já, hún ætlar að leigja sér íbúð í veturn.

Fleiri forsetningar

Staðarforsetningarnar *fyrir aftan*, *fyrir framan*, *á bak við*, *vinstra megin við* og *hægra megin við* stýra alltaf þolfalli.

Vinstra megin við gluggann (kk. þf. með greini); glugginn → gluggann
Fyrir framan skápinn (kk. þf. með greini); skápurinn → skápinn

Staðarforsetningarnar við *hliðina á*, *nálægt*, *langt frá* og *beint á móti* stýra alltaf þágufalli.

Við hliðina á glugganum (kk. þgf. með greini); glugginn → glugganum
Beint á móti skápnum (kk. þgf. með greini); skápurinn → skápnum

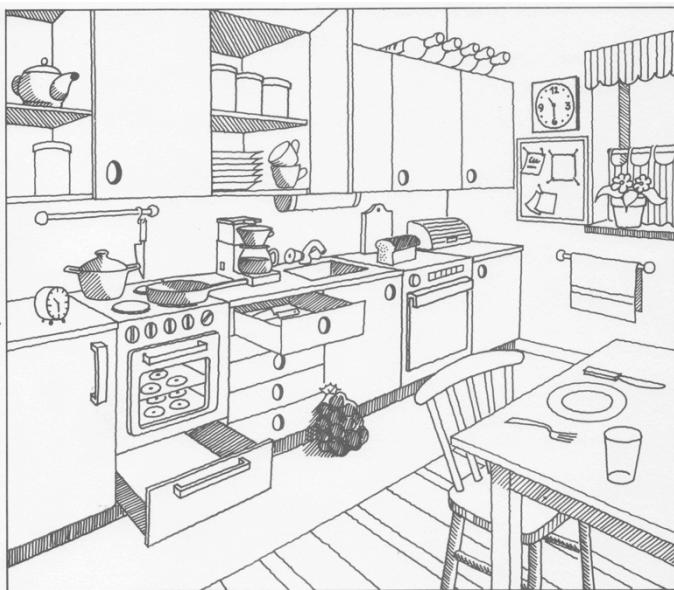
Staðarforsetningarnar *undir*, *ofan á* og *ofan í* stýra alltaf þágufalli þegar þær segja til um hvar eitthvað er (ef um er að ræða hreyfingu stýra þær hins vegar þolfalli).

Undir stólnum (kk. þgf. með greini); stóllinn → stólnum
Ofan á skápnum (kk. þgf. með greini); skápurinn → skápnum

Staðarforsetningin á *milli* stýrir alltaf eignarfalli.

á milli gluggans (kk. ef. með greini) og skápsins (kk. ef. með greini);
glugginn → gluggans, skápurinn → skápsins

Eldhúsið

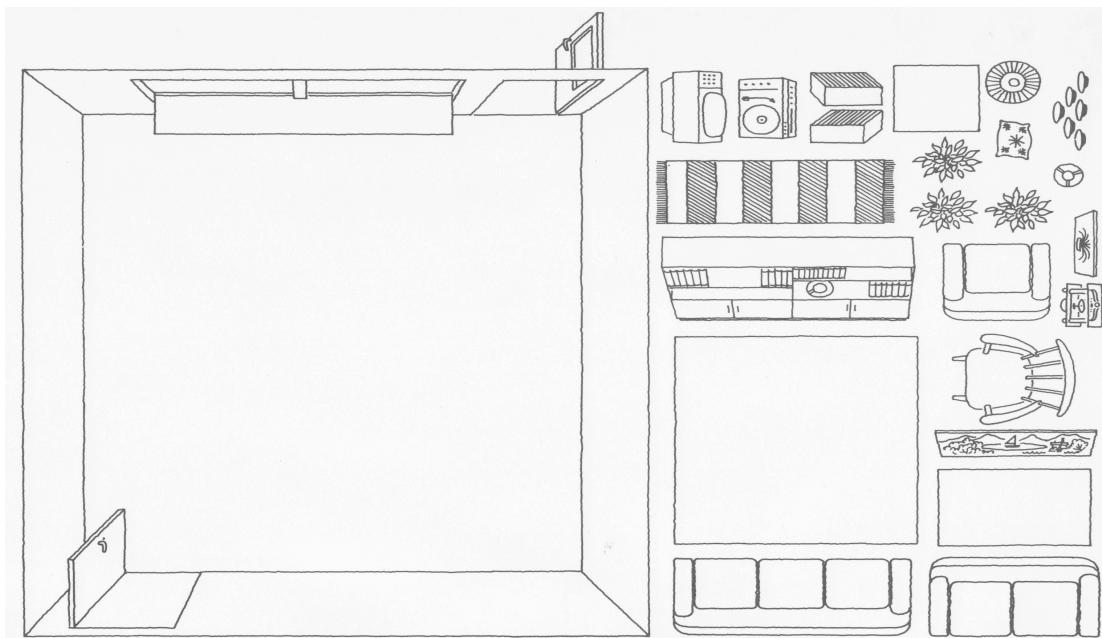
bolli	kaffikanna
box	minnistafa
diskur	ofn-inn
eldavél-in	panna
eldhúsborð	pottablóm
eldhúsgardína	pottur
eldhúsklukka	ruslapoki
eldhússkápur	skúffa
gaffall-inn	smákaka
glas	teketill-inn
hella	uppþvottavél-in
hillá	vaskur
hnífur	viskustykki-ð
ísskápur	vínlaska

Verkefni 7.3

1. Hvar eru hlutirnir?

- Eru bollarnir ofan í vaskinum? _____
- Er pannan á eldavélinni? _____
- Eru smákökurnar í ofninum? _____
- Eru vínflöskurnar á borðinu? _____
- Er blómapotturinn í glugganum? _____
- Er kaffikannan á gólfínu? _____
- Er ruslapokinn í skápnum? _____
- Hvar er glasið? _____
- Hvar er viskustykkið? _____
- Hvar er minnistafan? _____
- Hvar er brauðið? _____
- Hvar er eldhúsklukkan? _____

Stofan

blóm	hátalari	málverk	sófaborð
borðlampi	hornborð	motta	sófasett
bókahilla	hurð-in	plötuspilari	sófi (tveggja/þriggja sæta)
bók-in	húsgagn	púði	stóll-inn
dyr-nar	hægindastóll-inn	sjónvarp	veggklukka
gluggakista	kertastjaki	skápur	öskubakki

Verkefni 7.4

Jónas er að flytja í nýja íbúð. Hjálpaðu honum að raða húsgögnunum í stofuna. Hvar myndir þú setja hornborðin? Notaðu myndirnar og orðalistana hér að ofan. Hugsaðu vandlega um fall nafnorðanna! (Athugaðu að *undir*, (*ofan*) á og (*ofan*) í stýra þolfalli ef um er að ræða hreyfingu.)

Ég myndi setja hornborðið í hornið neðst til hægri í stofunni. _____

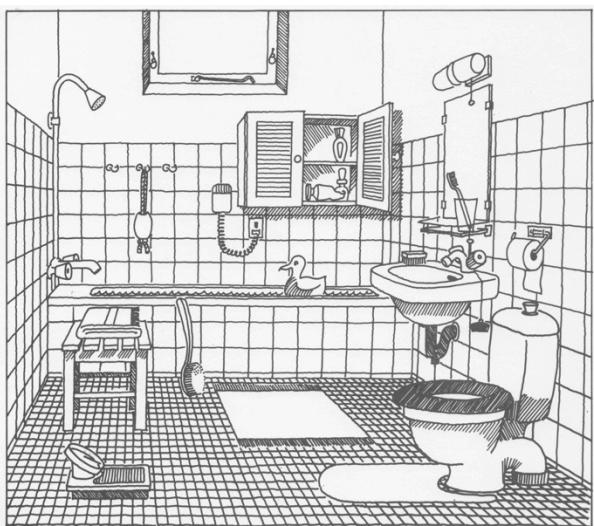

Baðherbergið

baðker	skápur
bursti	snagi/hanki
flís-in	spiegill-inn
glas	sturta
handklæði-ð	tannbursti
klósett / salerni-ð	tannkrem
klósettpappír-inn	tappi
kollur	vaskur
krani	veggljós
motta	vog-in/vigt-in
sápa	önd-in
seta	

Verkefni 7.5

1. Hvar eru hlutirnir á baðherberginu? Hugsaðu vandlega um fall nafnorðanna!

Vigtn er beint á móti klósettinu. _____

---

2. Karl býr í fjögurra herbergja íbúð í blokk á Kaplaskjólsvegi 93 í Vesturbænum í Reykjavík. Hann á heima á þriðju hæð. Í íbúðinni eru fjögur herbergi. Það er stofa, borðstofa, barnaherbergi og hjónaherbergi. Auk þess er eldhús, baðherbergi, forstofa og lítil geymsla.

Gefðu samsvarandi lýsingu á heimili þínu.
